Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming
Onderwijsinspectie
Koning Albert II-laan 15
1210 Brussel

INSPECTIEVERSLAG OVER DE DOORLICHTING

Niveau		BaO
Instellingsnummer		110271
Instelling		Vrije Basisschool - Mozaïek
	directeur	Joost DENDOOVEN
	adres	Pastorieweg 4 - 8310 SINT-KRUIS
	telefoon	050-35.12.10
	fax	050-54.44.86
	e-mail	info@basisschoolmozaiek.be
	website/URL	www.basisschoolmozaiek.be
Inrichtende macht/Bestuur		110651 - Vrij Basisonderwijs St-Kruis-Centrum te SINT-KRUIS
	adres	Pastorieweg 4 - 8310 SINT-KRUIS
Scholengemeenschap		120907 - Vrije Scholen 't Rycke Velt te SINT-KRUIS
	adres	Polderstraat 78 - 8310 SINT-KRUIS
CLB		114736 - Vrij CLB Brugge(n) te BRUGGE
	adres	Sint-Maartensbilk 2 - 8000 BRUGGE
Tijdstip doorlichting		van 7 tot 10 december 2009.
Samenstelling inspectieteam		
Inspecteur-verslaggever		Francis Vandenbroucke
Teamleden		Geert De Witte
Deskundige(n) behorend tot de administratie		nihil
Externe deskundige(n)		nihil
Datum van bespreking met de instelling		18 december 2009

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING ... 3
2 RELEVANTE KENMERKEN ... 4
3 FOCUS VAN DE DOORLICHTING ... 5
3.1 (Leer)prestaties in de focus ... 5
3.2 Procesindicatoren en/of -variabelen in de focus ... 5
3.3 Outputindicatoren en/of -variabelen in de focus ... 5
4 KWALITEITSPROFIEL ... 6
5 RESULTATEN ... 8
5.1 (Leer)prestaties ... 8
5.2 Schoolloopbaan ... 12
5.3 Outcomes ... 12
5.4 Tevredenheid ... 12
6 ASPECTEN VAN DE WERKING ... 13
6.1 Algemeen ... 13
6.2 Personeel ... 13
6.3 Logistiek ... 13
6.4 Onderwijskundig ... 13
7 STERKTES EN ZWAKTES ... 16
7.1 Relevante aspecten waarin de school goed is ... 16
7.2 Relevante aspecten die de school kan verbeteren ... 16
7.3 Relevante aspecten die de school moet verbeteren ... 16
8 ADVIES ... 17
9 REGELING VOOR HET VERVOLG ... 18

1 INLEIDING

Van 7 december 2009 tot 10 december 2009 bezocht de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap uw instelling. Zij deed dit in het kader van haar decretale opdracht om voor de overheid toezicht uit te oefenen op de kwaliteit en de kwaliteitszorg van onderwijsinstellingen. Zij is daarbij bevoegd voor:

- de controle van het studiepeil;
- de naleving van de onderwijsregelgeving;
- de controle op naleving van de wet op de veiligheid, het welzijn en de hygiëne. Overeenkomstig het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid van art. 38 §5 om het toezicht hierop afzonderlijk uit te voeren.

Zij heeft niet de bevoegdheid om individuele personeelsleden te evalueren.

Het toezichtskader dat de inspectie daarvoor gebruikt is het CIPO-model:

- Context: factoren waarop de instelling weinig of geen invloed heeft (bijv. inplanting, wetgeving);
- Input: menselijk potentieel, onderwijsaanbod en materiële middelen;
- Proces: de manier waarop de instelling haar doelstellingen nastreeft;
- Output: de mate waarin de instelling haar doelstellingen bereikt.

Tijdens een doorlichting voert de inspectie volgende activiteiten uit: onderzoek en analyse van documenten en gegevens, observaties en gesprekken.

Het onderzoek mondt uit in een verslag. Dat begint met een opsomming van de relevante kenmerken van de instelling. Daarna volgt een overzicht van de kwaliteitsaspecten die onderzocht worden. De selectie daarvan gebeurt op basis van een vooronderzoek. Dan volgt de synthese in een kwaliteitsprofiel. Het volgende hoofdstuk beschrijft de resultaten. De vooraf vastgelegde procesindicatoren worden dan beoordeeld. In een conclusie worden dan sterke punten, werkpunten en dringende actiepunten opgesomd, waarna een advies aan de overheid wordt geformuleerd. Het verslag eindigt met de regeling voor het vervolgtoezicht.

Het doorlichtingsverslag resulteert in één van drie mogelijke adviezen:

- gunstig;
- beperkt gunstig;
- ongunstig.

Een gunstig advies is noodzakelijk, wil de instelling verder erkend worden en/of verder opgenomen worden in de financierings- of subsidiëringsregeling.

Het verslag moet binnen een termijn van 30 kalenderdagen na ontvangst op een personeelsvergadering integraal besproken worden.

Het verslag is openbaar en kan ongeveer drie maanden na de doorlichting geraadpleegd worden op de website van het departement onderwijs op het adres www.ond.vlaanderen.be/doorlichtingsverslagen of op www.schooldoorlichting.be.

Het verslag mag niet gebruikt worden voor publicitaire doeleinden (bijvoorbeeld met het oog op leerlingenwerving).

2 RELEVANTE KENMERKEN

- fusie of defusie.
- recente of frequente directiewissel(s).
- recente of frequente coördinatorenwissel(s).
- aanwezigheid andere scholen in de onmiddellijke omgeving.
- sterke verjonging van het lerarenkorps.

3 FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren geselecteerd die in aanmerking komen voor onderzoek tijdens de doorlichting.

3.1 (Leer)prestaties in de focus

Gewoon kleuteronderwijs :
Leergebied
Nederlands
wereldoriëntatie

Gewoon lager onderwijs :
Leergebied
Nederlands
wereldoriëntatie
Leergebiedoverschrijdende ET
ICT

3.2 Procesindicatoren en/of -variabelen in de focus

Onderwijs
Begeleiding
Leerbegeleiding
Socio-emotionele begeleiding

3.3 Outputindicatoren en/of -variabelen in de focus

4 KWALITEITSPROFIEL

De basisschool Mozaïek leverde de voorbije jaren voor elk van de onderzochte leergebieden ernstige inspanningen om het onderwijsaanbod in overeenstemming te brengen met de actuele maatschappelijke verwachtingen. De school toetst de eindresultaten van haar onderwijs nog niet systematisch af aan landelijke gemiddelden om zich op die manier te verantwoorden en bij te sturen waar dit nodig zou blijken. Er zijn wel voldoende aanwijzingen dat de bereikte leerresultaten globaal genomen voldoen aan de maatschappelijke verwachtingen en de eindtermen.

De school kiest voor het jaarklassensysteem als organisatiemodel. Ze streeft ernaar om de kinderen zo veel mogelijk een gezamenlijk leertraject aan te bieden. Op geregelde tijdstippen brengt de school de opbrengst van haar onderwijs en de voortgang van de individuele kinderen in kaart. In het kleuteronderwijs gebeurt dit onder meer met een schooleigen volgsysteem waarbij de leidsters aandacht hebben voor alle ontwikkelingsaspecten. In het lager onderwijs focust het team bij de meting van leervorderingen voornamelijk op de leergebieden wiskunde en Nederlands. Dat laatste leergebied wordt gedeeltelijk in kleinere niveaugroepjes aangeboden met als doel tegemoet te komen aan verschillende noden en niveaus binnen het jaarklassensysteem, zowel in het kleuter- als in het lager onderwijs. Wanneer de achterstand van individuele kinderen echter te groot wordt, kiest de school veelal voor het overzitten als middel om terug met de groep te kunnen vorderen. Een schoolcultuur om in een aantal gevallen te opteren voor meer individuele of afwijkende trajecten is nog niet ingebed.

Het voorgaande betekent geenszins dat het schoolteam op groepsniveau de lat te hoog legt of op het niveau van de individuele kinderen niet streeft naar onderwijs op maat. De school investeerde in degelijke zorgstructuren. De klastitularis fungeert als eerste verantwoordelijke voor de leerbegeleiding en maakt dit ook grotendeels waar. Het netwerk van zorgleerkrachten en een degelijke zorgcoördinatie ondersteunt hen bij meer hardnekkige leerproblemen. Intern overleg en een vlotte samenwerking met externe hulpverleners en ouders dragen bij tot een gecoördineerde aanpak. Op dat vlak is de school duidelijk in ontwikkeling. De leerbegeleiding beperkt zich niet tot remediëring van leerachterstand voor Nederlands en wiskunde. De school neemt diverse initiatieven om een klimaat van welbevinden en betrokkenheid bij de kinderen te creëren. Zo voorzien de jaarlijkse schoolthema's in een extra aanbod met stimulansen voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen, zowel op school-, groeps- als individueel niveau. De klassen- en hoekeninrichting kan soms beter doordacht en aangewend worden als middel om een stimulerend en rijk leerklimaat te creëren.

De school heeft terecht veel aandacht voor de Nederlandse taal als middel om voor alle leergebieden het onderwijs met succes te laten doorlopen. Ze steunt overwegend op recente vernieuwde leerpakketten. Het team neemt echter aanvullend ook initiatieven om het aanbod van dit leergebied te verrijken. Leesbevordering en boekpromotie zijn daarbij kenmerkend. Veel van de ingezette zorgmiddelen gaan naar taalvaardigheid met als doel bij alle leerlingen een noodzakelijk minimumniveau te halen. In het kleuteronderwijs ligt de klemtoon daarbij op de mondelinge taalvaardigheid, in het lager onderwijs op lezen en schriftelijke vaardigheden.

In het kleuteronderwijs steunt het aanbod van wereldoriëntatie op thema's die zich vooral richten op de leefwereld van de kleuters. De leidsters bewaken het evenwicht in de verschillende ontwikkelingsaspecten waaraan ze werken. Ze maken ook werk van een samenhangend aanbod over de jaren heen. Het kleuteronderwijs kan nog verfijnd worden door een rijkere en gevarieerde invulling van sommige speelhoeken. In het lager onderwijs koos het team voor wereldoriëntatie voor een leerpakket dat sommigen hanteren als leidraad, anderen als inspiratiebron. Momenteel brengt het team in kaart of het aanbod dekkend is voor de leerplanrealisatie: dit werk is echter nog niet af. In het lager onderwijs kan dit leergebied nog verrijkt worden door een betere afstemming en gebruik van tijds- en ruimtekaders. Ook meer expliciete aandacht voor en de integratie van de actualiteit in het onderwijsproces kan het leergebied extra stimuli geven. In de hele school kunnen leerwandelingen het onderwijs nog verlevendigen. De eindtoetsen van het zesde leerjaar zijn in overeenstemming met het leerplan wereldoriëntatie.

Het schoolteam voert een doordacht ICT-beleid. In een kort tijdsbestek is de school erin geslaagd om de mogelijkheden van het computergebruik in het onderwijs te integreren. Ook op dit vlak is het proces nog niet voltooid, maar is er ontegensprekelijk een duidelijke inhaalbeweging en evolutie ten goede.

Het is duidelijk dat de school sinds de vorige doorlichting een hele weg heeft afgelegd. Ze evolueerde naar een teamwerking waarbij de communicatie gevarieerd benut wordt ten bate van de verhoging van de onderwijskwaliteit. De verdienste van de directeur is daarin niet gering. Hij zorgt voor impulsen, ondersteuning en zet in belangrijke mate de koers uit.

Voor de verdere schoolontwikkeling kan het team nog meer gebruik maken van instrumenten en procedures die de interne kwaliteitszorg ondersteunen: sterke-zwakte-analyses, formele opvolging, meting en analyse van outputmateriaal … Het is aan te bevelen om de toekomstige prioritaire leerinhoudelijke werkpunten in aantal te beperken zodat de implementatie en opvolging ervan met voldoende diepgang kan verlopen en geëvalueerd worden.

5 RESULTATEN

5.1 (Leer)prestaties

5.1.1 Kleuteronderwijs

Het onderzoek van de (leer)resultaten levert voor de leergebieden in de focus volgende conclusies op in verband met het **nastreven** van ontwikkelingsdoelen:

Nederlands

Voldoet

Vaststellingen

- De leidsters van beide vestigingsplaatsen steunen op het 'Ontwikkelingsplan van de katholieke kleuterschool' als referentiekader voor hun planning zowel op lange als op korte termijn. Dit Ontwikkelingsplan geldt als ordeningskader waarbinnen het effectieve aanbod in kaart gebracht en opgevolgd wordt. Dit is niet alleen het geval voor het aanbod van Nederlands, maar ook voor de overige leergebieden.
- Op regelmatige basis maken de leidsters overzichten die aantonen in welke mate er aan de verschillende ontwikkelingsaspecten gewerkt werd. Dit geldt ook voor de taalontwikkeling. Dit laat hen toe om op kortere of langere termijn bijsturingen aan te brengen in hun (talig) aanbod. Deze overzichten worden ook op het niveau van het hele kleuteronderwijs verzameld en opgelijst. Daardoor krijgen de leidsters feedback over de mate waarin de spreiding van hun eigen aanbod overeenstemt of afwijkt van het gemiddelde in de school. Doorgaans houden ze met die bevindingen rekening in hun verdere planning.
- In de administratieve vestigingsplaats is het een gewoonte dat de kleuterleidsters naast het hanteren van het Ontwikkelingsplan af en toe verwijzen naar leerplandoelen. Dit doen ze bijvoorbeeld wanneer ze meer concrete doelen willen vooropstellen of wanneer ze zich door het leerplan willen laten inspireren. Deze werkwijze is een overblijfsel van een vroegere afspraak en biedt zeker een meerwaarde. Toch kan in vraag gesteld worden of leerplanverkenning niet beter zou renderen als gedurende een bepaalde periode gezamenlijk op een afgebakend of prioritair (deel)leerplan zou gefocust worden.
- De belangstellingspunten vormen het uitgangspunt voor het onderwijsleeraanbod. Die thema's geven aanleiding tot uitbreiding van de actieve taalschat van de kleuters en tal van talige interacties.
- De meeste leidsters laten zich af en toe inspireren door hedendaags bronnenmateriaal met het oog op vernieuwing in hun taalaanbod. De mate waarin dit gebeurt, is sterk leerkrachtgebonden. Sommige kleuterjuffen houden sporadisch rekening met bijvoorbeeld begrippenlijsten of met materiaal uit kindertijdschriften. In één groep integreert de leidster in sterke mate een taalactiveringsprogramma in de totaliteit van haar aanbod.
- De boekenhoeken bevatten doorgaans (heel wat) werkjes die in verband staan met het lopende belangstellingspunt. De leidsters maken goed gebruik van de mogelijkheden van de plaatselijke openbare bibliotheek. Geregeld lezen ze voor of steunen ze op verhalen om de taalactiviteiten te stofferen.
- De leidsters hebben voldoende aandacht voor de ontwikkeling van de lees- en schrijfvoorwaarden. Bij de oudste kleuters is er een lees- en een schrijfhoek. Speelwerkplekken die gericht zijn op het actief en gericht luisteren, komen minder of niet voor. Hoekenfiches, al dan niet in overleg opgemaakt, over de inrichting van de hoeken zijn er wel, maar minder of niet over de hoeken met een overwegend talig aanbod.
- Alle leidsters hebben aandacht voor observaties van hun kleuters, niet in het minst wat betreft hun taalontwikkeling. Ze steunen daarvoor op verschillende systemen zoals occasionele notities in hun klasboek, gerichte observaties, observatieschriften, informeel overleg met de zorgjuffen en een recent uitgewerkt observatiesysteem. Veelal werken die systemen complementair en geven ze vulling aan een genuanceerd en breed zicht op de ontwikkeling of stagnaties van de individuele kleuters. Het geheel illustreert een permanente en efficiënte evaluatie van de taalontwikkeling.

- In de tweede en derde kleuterklas worden alle kinderen onderworpen aan taalvaardigheidstesten. De resultaten ervan verfijnen en/of bevestigen het beeld op de taalontwikkeling en worden mee in rekening gebracht voor verder overleg. De kleuters die zwakkere resultaten haalden, worden tegen het einde van het schooljaar nog eens getest om eventuele vorderingen vast te stellen. Aanvullend overleg leidt vaak tot gerichte interventies.
- Taalzwakkere kleuters krijgen een gericht en intensiever taalaanbod in kleinere niveaugroepjes. De zorgjuffen worden daarvoor ingeschakeld. Dit is ook het geval voor de (groeiende groep) anderstalige kinderen die gedurende een aantal lestijden klasoverstijgend gegroepeerd worden met het oog op een doelbewust taalbad.

Wereldoriëntatie

Voldoet

Vaststellingen

- Het 'Ontwikkelingsplan van de katholieke kleuterschool' geldt ook voor wereldoriëntatie als referentie- en ordeningskader voor de planning en de bewaking van een evenwichtig aanbod. Dit gebeurt op dezelfde manier als voor Nederlands. De leidsters turven de frequentie waarmee de verschillende ontwikkelingsaspecten nagestreefd worden. De resultaten daarvan worden afgewogen tegenover de gemiddelden voor het hele kleuteronderwijs en leiden zo nodig tot bijsturingen in de planning van de activiteiten. In de administratieve vestigingsplaats verwijzen leidsters ook voor wereldoriëntatie in hun dagelijkse voorbereiding occasioneel naar leerplandoelen. In dit verband rijst dezelfde vraag als bij Nederlands: eventuele diepgaandere leerplanverkenning kan wellicht beter renderen als die op een gezamenlijke en tijdelijke focus zou steunen dan op individuele en occasionele raadpleging van leerplandoelen. De manier waarop momenteel omgegaan wordt met leerplandoelen wijst meer op verantwoording dan op (school)ontwikkeling.
- De belangstellingspunten zijn gericht op de leefwereld van de kleuters en op een verkenning van de hen omringende werkelijkheid. Die thema's volgen in belangrijke mate de jaarkring, maar zijn soms ook gericht op de interesse van de kleuters of op occasionele gebeurtenissen. Voor de jaarlijks terugkerende belangstellingscentra maakten de leidsters afspraken met het oog op gradatie en variatie in hun aanbod.
- De leidsters houden tijdens de dagelijkse voorbereiding van de activiteiten terdege rekening met de vier verschillende ervaringssituaties uit het Ontwikkelingsplan. Samen met de gerichte aandacht voor een positieve ingesteldheid en de zelfsturing van de kleuters leidt dit tot een belangrijke mate van wereldoriënterend en –verkennend onderwijs.
- Voor dagelijks terugkerende activiteiten maakten de leidsters van beide vestigingsplaatsen afspraken over de gradatie in het aanbod. Veelal is dit gericht op een groeiende zelfstandigheid en redzaamheid. Diverse afspraken zijn vastgelegd in groeilijnen over onder meer het onthaal, vrij spel, opruimen, toiletbezoek, kalendergebruik …
- Het aanbod in de hoeken biedt doorgaans voldoende kansen tot exploreren en experimenteren. Voor een beperkt aantal van de speel- en werkhoeken zijn in overleg groeilijnen vastgelegd (huishoek en bouwhoek). Sommige hoeken of speelwerkplekken kunnen echter nog meer gevarieerd, meer uitdagend en meer werkelijkheidsgericht ingericht worden. Gezamenlijke reflectie op de mogelijke uitbouw van bepaalde hoeken en op de gradatie en variatie daarin kan nog tot een verrijking leiden.
- Sporadisch organiseren de kleuterleidsters leerwandelingen met als doel de werkelijkheid in al zijn rijkdom waar te nemen of te beleven. De talrijke mogelijkheden in de omgeving van de school worden echter niet maximaal aangegrepen. Hier blijven geregeld kansen onbenut.
- De leidsters gaan doorgaans gretig in op impulsen die op schoolniveau gegeven worden. Zo geven ze een gepaste invulling aan onder meer milieu-, gezondheids- en verkeerseducatie en aan vrijetijdsbesteding.

5.1.2 Lager onderwijs

Het onderzoek van de (leer)resultaten levert voor de leergebieden in de focus volgende conclusies op in verband met het **realiseren** van eindtermen en leerplannen:

Nederlands

Voldoet

Vaststellingen

- De school voerde een uniforme en recente taalmethode in. De teamleden hadden inspraak bij de keuze voor dit onderwijsleerpakket dat geldt als leidraad voor de lessen Nederlands. De leerkrachten maken gebruik van de mogelijkheid tot differentiatie die in dit leerpakket vervat zit. Ze benutten eveneens de heuristieken en spellingalgoritmes van de taalmethode. Voor het eerste leerjaar is er een aangepaste taalmethode. Doorgaans zijn de leerkrachten van de lagere afdeling tevreden over het aanbod van de taalmethodes en de resultaten die ze ermee bereiken.
- De school organiseert wekelijks lesmomenten waarop de leerlingen in kleinere niveaugroepen het technisch lezen kunnen oefenen. Zorgjuffen en ouders worden daarbij ingeschakeld. In het eerste leerjaar ondersteunt een zorgjuf het aanvankelijk schrijfonderwijs. In de overige leerjaren verloopt het spellingonderwijs gedeeltelijk in kleinere niveaugroepen.
- Het team heeft veel aandacht voor leesbevordering. De klasbibliotheken of leeshoeken bevatten doorgaans een ruim aantal actuele boeken. De leerlingengroepen brengen regelmatig een bezoek aan de plaatselijke openbare bibliotheek. Het team wil in de nabije toekomst voorzien in een leeshuisje op de speelplaats.
- Afhankelijk van de persoonlijke inzichten nemen leerkrachten bijkomende initiatieven om het taalonderwijs te verrijken. Zo voorzien een aantal teamleden onthaalgesprekken bij aanvang van de lessen, maken ze gebruik van ICT om aangebrachte leerstof in te oefenen of zijn er gevarieerde spreekoefeningen. In de meeste groepen voorzien leerkrachten tijdens het hoekenwerk een extra aanbod van gevarieerde talige activiteiten. De aandacht voor creatief en/of functioneel schrijven is eerder beperkt.
- De leerkrachten hebben een vrij goed zicht op de beginsituatie van de lees- en schrijfvaardigheden van de individuele kinderen. Het kindvolgsysteem en overgangsgesprekken dragen daartoe bij.
- Het schoolteam heeft minder zicht op de resultaten van Nederlands op schoolniveau en op langere termijn. Het behoort niet tot de schoolcultuur om in te tekenen op externe en/of genormeerde proeven om de resultaten af te wegen tegenover die van referentiegroepen en zo nodig het product van haar taalonderwijs te bestendigen of bij te sturen.
- De leerkrachten maken gebruik van de methodegebonden taaltesten en van het leerlingvolgsysteem om zicht te krijgen op de leervorderingen. Uitvallende resultaten geven vaak aanleiding tot overleg en remediërende interventies. Ze leiden in mindere mate tot het in vraag stellen van de aanpak of tot preventieve maatregelen.
- Een beperkt aantal leraren maakt gebruik van alternatieve beoordelingsvormen zoals bijvoorbeeld zelfevaluatie bij boekbesprekingen.
- De school werkt samen met een ‘huiswerkschool’ die taalzwakke en/of anderstalige leerlingen (en hun ouders) bijstaat bij het huiswerk.
- De school streeft ernaar om in de mate van het mogelijke overlegkanalen met externe hulpverleners te creëren en te benutten. De groepsleerkrachten zijn veelal op de hoogte van het aanbod en de vorderingen die de kinderen maken bij onder meer schoolexterne logopedisten.

Wereldoriëntatie

Voldoet

Vaststellingen

- Na de vorige schooldoorlichting koos de school voor een uniform onderwijsleerpakket voor wereldoriëntatie. Het gebruik ervan werd gemengd onthaald: een aantal leraren vonden het te overladen en ervoeren nog weinig ruimte voor een eigen inbreng. Op schoolniveau blijft die methode een belangrijke leidraad, maar sommige leerkrachten maken een selectie en/of voorzien gedeeltelijk in een extra aanbod. Naast het onderwijsleerpakket laten ze zich inspireren door de jaarkring, externe impulsen, schoolthema's en eigen thema's. Ze hebben daarbij oog voor samenhang over de leerjaren heen: veelal maken ze afspraken met de titularissen van de voorgaande en volgende leerjaren. Er is voor de uitwerking van de lessen wereldoriëntatie vaak een goede tot voorbeeldige samenwerking met de titularis van de parallelklas.
- Recent voerde het team voor dit leergebied een bewakingssysteem in. Alle leerkrachten turven per thema de nagestreefde doelen met als doel zicht te krijgen op de leerplanrealisatie. Tot nu toe heeft dit nog niet tot conclusies geleid in welk mate dit leerplan effectief gerealiseerd wordt en of er al dan niet bijsturingen nodig zijn. Nazicht van de eindtoetsen van het zesde leerjaar wijst erop dat die toetsen en de resultaten ervan grosso modo overeenstemmen met het leerplan wereldoriëntatie.
- De teamleden besteden voldoende leertijd aan dit leergebied. Dat laatste en de voorgaande vaststellingen wijzen op een streven naar de realisatie van het betreffende leerplan. Het werk is echter nog niet voltooid en de school is voor een deel nog zoekende.
- Sommige teamleden kunnen nog groeien in het nadrukkelijk en gevarieerd nastreven van de doelen van het leerdomein 'mens en techniek'. In sommige klassen kan de school via leerplanbewaking het aanbod bijsturen. Ook omdat op dezelfde campus zich een technische school bevindt, komen diverse kinderen er in het vervolgonderwijs terecht. De leerlingen van de eindklassen bezoeken een TSO-school in het kader van hun studieoriëntering.
- Geregeld grijpen leerkrachten activiteiten van wereldoriëntatie aan om doelen van leren leren en van sociale vaardigheden op geïntegreerde wijze na te streven. Dit is soms meer het gevolg van persoonlijk inzicht dan van een schoolvisie op dit leergebied. Over het algemeen kunnen gevarieerde en activerende werkvormen daartoe nog doelbewuster en frequenter gepland worden.
- Teamleden getuigen dat de thema's van de leerpakketten van wereldoriëntatie, wiskunde en Nederlands inhoudelijk overeenstemming vertonen, wat ze als een meerwaarde ervaren voor het horizontaal samenhangend onderwijs.
- De noodzakelijke tijd- en ruimtekaders ontbreken soms, zijn in een aantal gevallen erg klein of vertonen niet altijd gradatie over de jaren heen. Doorgaans worden ze ook weinig functioneel aangewend als permanente en groeiende referentiekaders.
- Er is eerder sporadisch aandacht voor de actualiteit. Meestal benutten de leerkrachten dit weinig systematisch als kans om leerdoelen van wereldoriëntatie op geïntegreerde en samenhangende wijze na te streven.
- De teamleden plannen af en toe een leerwandeling of uitstap met als doel de werkelijkheid te verkennen. Vaak hangt dit af van het persoonlijk inzicht van de leerkracht, meer dan van een strategie van de school. De talrijke mogelijkheden in de (onmiddellijke) omgeving van de school worden niet maximaal aangegrepen (stadscentrum, -rand, platteland). Dit staat wat in contrast met de inspanningen om als school zichtbaar en prominent aanwezig te zijn in de buurt.
- Wat vredeseducatie betreft, is de uitwerking van het schoolproject rond oorlog en vrede een voorbeeld van goede praktijk. Binnen de verkeersweek werkt de school nauw samen met de ouderraad.
- Voor de zesdeklassers is er een meerdaagse uitstap. In dezelfde leerlingengroepen is er de nodige aandacht voor relationele en seksuele opvoeding.
- De rapportering over wereldoriëntatie is summier. Er is één beoordelingscijfer zonder nuancering over thema en leerdomein. Het rapport geeft ook niet aan of de quotering betrekkking heeft op attitudes of op kennis. Het rapporteringscijfer staat niet in verhouding tot de leertijd die aan dit leergebied wordt besteed. Een aanpassing aan de rapportering is één van de geplande prioriteiten van de school.
- Wereldoriëntatie is een meebepalende factor in de toekenning van het getuigschrift Basisonderwijs.

Het onderzoek van de (leer)resultaten levert volgende conclusies op in verband met het **nastreven** van de leergebiedoverschrijdende eindtermen in de focus:

ICT

Voldoet

Vaststellingen

- Het schoolbeleid en individuele teamleden hebben de voorbije jaren ernstige inspanningen geleverd om ICT in het onderwijsleerproces te integreren. Dit heeft geleid tot een merkbare inhaalbeweging in een vrij korte periode. Er is geïnvesteerd in materiële ondersteuning (hardware, software en draadloos netwerk) en in de vorming van teamleden. De ICT-coördinator en de directeur speelden hierin een belangrijke stimulerende en ondersteunende rol. De ICT-vernieuwing stoelt op een schooleigen implementatiestrategie en –visie.
- Er is een evolutie van computergebruik in de computerklas naar meer geïntegreerd ICT-gebruik in de klassen. Sommigen staan daarin al erg ver, bij anderen is er nog een weg af te leggen ten einde geen breukvlakken te creëren over de leerjaren heen. De pedagogisch-didactische ondersteuning van de ICT-coördinator van zowel leerlingen als leerkrachten is een belangrijke ruggensteun voor de evolutie die de school doormaakt.
- Er is zowel aandacht voor het cursorisch verwerven van computervaardigheden als voor leergebiedoverschrijdende toepassingen van die vaardigheden. De school beschikt over een ICT-leerlijn. Ook het kleuteronderwijs draagt bij door een geleidelijke en verantwoorde integratie van de computermogelijkheden.
- De school heeft nog maar weinig aandacht voor een veilig en verantwoord internetgebruik door leerlingen.

5.2 Schoolloopbaan

5.3 Outcomes

5.4 Tevredenheid

6 ASPECTEN VAN DE WERKING

6.1 Algemeen

6.2 Personeel

6.3 Logistiek

6.4 Onderwijskundig

6.4.1 Begeleiding

De vaststellingen over de uitvoering van de processen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- de ondersteuning van het onderwijs- en leerproces
- het vooropstellen en bewaken van effecten
- de integratie van onderwijsontwikkeling en -innovatie
- het operationaliseren van een gedragen visie
- het gebruik van interne gegevens voor evaluatie en bijsturing.

6.4.1.1 Afstemming andere partners

6.4.1.2 Leerbegeleiding

Vaststellingen

- De leerbegeleiding verloopt structureel en systematisch: zorg- en GOK-werking zijn geïntegreerd en steunen op getrapte verantwoordelijkheden. De groepsleerkrachten staan in voor de eerstelijnszorg. Zorgleerkrachten ondersteunen hen zowel op kind- als op leerkrachtenniveau. Het geheel wordt terdege gecoördineerd en stoelt op afspraken, overleg en visie. De aanwending van de zorguren, deels aangevuld vanuit het reguliere lestijdenpakket, komt tegemoet aan de meest urgente noden van de kinderen.
- De klemtoon van de zorgstructuur ligt op het taalvaardigheidsonderwijs. Zorgleerkrachten worden vooral ingeschakeld bij de vorming van kleinere niveaugroepen voor lezen, spelling (lager onderwijs) en mondeling taalgebruik (kleuteronderwijs). Indien nodig ondersteunen ze de titularis voor gerichte observaties of klasinterne hulp.
- De eerstelijnszorg van de klastitularissen komt onder meer tot uiting in het gebruik van differentiatiematerialen uit de methodes van Nederlands en wiskunde en verschillende vormen van tempodifferentiatie en in het voorzien van uitlooptaken.
- De leerkrachten hebben een vrij goed zicht op de beginsituatie van hun leerlingen. Overgangsgesprekken, het observatie- en leerlingvolgsysteem en allerlei overleg dragen in beide niveaus daartoe bij. Het recent ingevoerd digitaal volgsysteem wordt positief ervaren, maar heeft nog meer mogelijkheden dan diegene die tot nu toe benut worden.
- De leidsters ontwikkelden recent een degelijk en omvattend observatiesysteem voor de hele kleuterschool. Het leidt tot een genuanceerd en breed zicht op de ontwikkeling en/of stagnaties van de individuele kleuters. Het geheel van observaties en de neerslag ervan getuigen van efficiëntie.
- Er zijn zowel in het kleuter- als in het lager onderwijs afspraken over tijdstippen, frequentie en normering van de verschillende testen die deel uitmaken van de volgsystemen. Er is ook duidelijkheid over wanneer resultaten van die testen aanleiding geven tot bijkomend overleg, verdere analyse en remediëring.

- Zowel de groepsleerkrachten als de zorgcoördinator beschikken over (kopieën van) alle nuttige informatie in verband met leer- en andere problemen van de individuele kinderen. Daardoor hebben ze een goed zicht op de voorgeschiedenis en eerdere interventies en de eventuele resultaten daarvan.
- Het multidisciplinair overleg wordt door alle kindbetrokkenen voorbereid en verloopt naar verluidt efficiënt.
- Er heerst tevredenheid over het overleg met het centrum voor leerlingenbegeleiding en andere externe zorgverleners zoals GON-begeleiders of logopedisten.
- De afspraken over leermiddelen, didactische aanpak en strategieën in de zorginterventies zijn nog voor verfijning vatbaar, zowel schoolintern als met externe hulpverleners. Hierin is wel een gunstige ontwikkeling.
- Het aantal leerlingen met leerachterstand is relatief hoog. Dit kan deels verklaard worden door instroomkenmerken, maar heeft ook te maken met de schoolcultuur. De school kiest er voor om bij hardnekkige leerachterstand vlug te opteren voor het zittenblijven. De mogelijkheid van curriculumdifferentiatie wordt maar zelden overwogen.
- De sterke bezorgdheid over leerproblemen heeft er nog niet toe geleid om interventies te enten op een handelingsplanmatige aanpak waarbij systematisch keuzen gemaakt worden over wie welke initiatieven zal nemen en wanneer dit zal geëvalueerd worden. De schriftelijke neerslag van het multidisciplinair overleg is in veel gevallen een beschrijving van de problemen en minder een neerslag van de strategie hoe daaraan zal verholpen worden.
- De professionele ingesteldheid en bagage van de zorgcoördinator is een belangrijk pluspunt voor de school. Ook individuele nascholingen van teamleden en vormingsmomenten op het niveau van de scholengemeenschap dragen bij tot meer diepgang in de leerbegeleiding.
- De school voorziet in integratiemomenten tussen de oudste kleuters en het eerste leerjaar. Om de overgang naar het lager onderwijs vlot te laten verlopen, maakten de leerkrachten van die klassen afspraken over onder meer afstemming in kalendergebruik, pictogrammen en onthaalmomenten. De drempel bij de overstap van kleuter- naar lager onderwijs is echter nog vrij hoog. De geplande hospiteerbeurten tussen de teamleden van beide leerjaren kunnen in dit verband misschien tot bijkomende afstemming leiden.
- Over het algemeen kunnen in het lager onderwijs nog meer activerende werkvormen bijdragen tot een meer uitdagende en stimulerend klimaat als preventieve en verrijkende factor in de leerbegeleiding.
- In beide vestigingsplaatsen en niveaus is de klasinrichting soms weinig doordacht met het oog op het creëren van een stimulerende leeromgeving. Allerlei materialen of documenten liggen soms wanordelijk gestapeld en benemen onnodig werk- of speelruimte en de aanblik ervan geldt niet als stichtend voorbeeld.

6.4.1.3 Sociale en emotionele begeleiding

Vaststellingen

- De school streeft ernaar om een sfeer van kindvriendelijkheid en geborgenheid te creëren. Ze schept daartoe verschillende kansen vaak onder begeleiding van teamleden. Zo is er een zangkoor dat op de middag repeteert, de gymleerkracht begeleidt een netbaltornooi tijdens speeltijden, oudere leerlingen lezen voor bij kleuters of staan mee in voor hun begeleiding in de speelzaal. Voor jongere kleuters voor wie een volledige schooldag te vermoeiend is, biedt de slaapklas een oplossing. Voor de oudsten is er een avonturenweekend. Ook binnen de klaswerking is er vaak aandacht voor onder meer de pestproblematiek of gevoelens.
- In het kleuteronderwijs is de aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling inherent aan de werking die steunt op het Ontwikkelingsplan en aan het observatiesysteem. In het lager onderwijs beperkt het kindoverleg zich niet tot schoolse leerproblemen, maar houdt het team eveneens rekening met het sociaal-emotionele welbevinden als belangrijke leervoorwaarde.
- In de administratieve vestigingsplaats, waar voor de meeste leerjaren twee parallelklassen zijn, spelen sociaal-emotionele elementen mee bij de jaarlijkse hergroepering in de onderbouwklassen.
- Recent is er een leerlingenraad opgericht met als doel de participatie van kinderen kansen te geven.
- Bij individuele problematische toestanden grijpt het team naar een spel dat als doel heeft de gevoelens bespreekbaar te maken (‘babbelbox’). Naar verluidt werkt dit doorgaans efficiënt.
- In principe geldt de groepsleerkracht als eerste aanspreekpunt voor de kinderen. Ze kunnen, indien ze dat nodig vinden, ook terecht bij de ‘groene juf’.

- De school neemt zo nodig contact met ouders en investeert in een lage drempel voor hen. Ze doet een beroep op een externe ‘huiswerkschool’ voor leerlingen en/of gezinnen die daar nood aan hebben.
- De school kiest jaarlijks voor een schoolthema als rode draad in haar werking. Doorgaans richt dit thema zich op de ontwikkeling van sociale vaardigheden en de sociaal-emotionele ontwikkeling. Het thema wordt inhoudelijk en vormelijk uitgewerkt door een werkgroep. Het jaarthema beoogt telkens effecten op kind-, klas- en schoolniveau. Dit jaar koos het team voor een thema rond gezelschapsspellen. De werkgroep zorgt maandelijks voor een kindvriendelijke inkleding en presentatie (voor de kinderen van beide vestigingsplaatsen). De maandpunten worden er via een toneel door leerkrachten gepresenteerd. Dit krijgt een verlengstuk in de klassen en in effectieve gezelschapsspellen. Daarin is er systematisch aandacht voor onder meer sociaal gedrag, omgaan met winnen en verliezen, fair-play … De kinderen krijgen ook kansen om te leren omgaan met andere leeftijden.

7 STERKTES EN ZWAKTES

7.1 Relevante aspecten waarin de school goed is

- De interne communicatiemogelijkheden worden bewust benut en ondersteunen de schoolontwikkeling en het streven naar onderwijsinhoudelijke kwaliteitsverbetering.
- De school slaagt erin om zich in beide vestigingsplaatsen als school van en voor de buurt te profileren en kenbaar te maken.
- Verschillende schoolprojecten brengen een interne dynamiek teweeg en hebben een gunstige invloed op het welbevinden van de kinderen en de teamleden.
- De ICT-ondersteuning en integratie verlopen doelbewust en efficiënt, zowel voor de kinderen als voor de teamleden.
- De kleuterleidsters streven naar een breed en evenwichtig aanbod en brengen dit ook in kaart.
- De opvolging van de individuele leervorderingen in het kleuteronderwijs is voorbeeldig en efficiënt.
- De school heeft een uitgesproken aandacht voor de beheersing van minimumvaardigheden van Nederlands als voorwaarde voor succesvol onderwijs.
- De school neemt initiatieven voor boekpromotie en leesbevordering.
- De aanwending van de zorguren en -coördinatie is doelgericht en betekent een reële ondersteuning voor zowel leerkrachten als kinderen.
- De school streeft naar een degelijke en gecoördineerde samenwerking met ouders en externe zorgverstrekkers.
- De leerkrachten hebben een breed zicht op de beginsituatie van de kinderen en de (digitale) documenten in dit verband worden functioneel beheerd en/of doorgegeven.
- Op schoolniveau is er een stimulerende leer- en leefomgeving met nadrukkelijke aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling.

7.2 Relevante aspecten die de school kan verbeteren

- De school kan meer werk maken van het verzamelen en analyseren van betrouwbare outputgegevens.
- Curriculumdifferentiatie en/of een handelingsplanmatige aanpak kunnen bewuster benut worden als middel om onderwijs op maat aan te bieden en het zittenblijven zo mogelijk te beperken.
- In de lagere afdeling dienen de inspanningen verder gezet te worden om het aanbod van wereldoriëntatie te laten overeenstemmen met het leerplan.
- De tijd- en ruimtekaders kunnen in het lager onderwijs nog beter op elkaar afgestemd en benut worden als permanente verwijsmogelijkheid.
- De mogelijkheden van de schoolomgeving kunnen, eventueel op basis van een inventarisatie, meer systematisch benut worden, om het onderwijs nog meer in realistische contexten te laten verlopen.
- Vooral in de bovenbouw van het lager onderwijs kunnen de actualiteit en gevarieerde werkvormen meer aangegrepen worden als mogelijkheid tot geïntegreerd en vakdoorbrekend leren.
- Bij de herwerking van de rapportering kan wereldoriëntatie een bredere en meer genuanceerde invulling krijgen.
- Sommige speelwerkplekken of werkhoeken kunnen nog meer gevarieerd, meer uitdagend en meer werkelijkheidsgericht ingevuld worden.
- De aandacht voor het veilig en weerbaar leren omgaan met het internet kan opgedreven worden.
- De school beschikt nog niet over een formele eigen planning voor de leergebiedoverschrijdende eindtermen van sociale vaardigheden en leren leren.

7.3 Relevante aspecten die de school moet verbeteren

8 ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning en subsidiëring **GUNSTIG**.

9 REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Francis Vandenbroucke

Datum van verzending aan de directie en het schoolbestuur:

Voor kennisname

De directie/het schoolbestuur

Naam: